

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR del. do SO Barbara Smolska
Protokolant:	referent stażysta Emilia Startek

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2013 r. w Szczecinie

sprawy z powództwa **Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.**

przeciwko **J. B., B. B.**

o zapłatę

utrzymuje w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 17 sierpnia 2013 r. sygn. akt I Nc 257/12 w całości.

Sygn. akt I C 1116/12

UZASADNIENIE

Powód Bank (...) Spółka Akcyjna w W. w pozwie złożonym w dniu 1 sierpnia 2012 r. wniósł o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym na jego rzecz od pozwanych J. B. i B. B. solidarnie kwoty 118.569,12 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 5 maja 2012 r. do dnia zapłaty i kosztami postępowania według norm przepisanych, w tym z kosztami zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu powód wskazał, iż w dniu 15 czerwca 2007 r. zawarł umowę kredytu inwestycyjnego w rachunku kredytowym nr (...) ze spółką (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.. Zabezpieczeniem spłaty kredytu był między innymi weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową z wystawienia kredytobiorcy z poręczeniem pozwanych: J. B. i B. B.. Zgodnie z postanowieniami deklaracji wekslowej z dnia 15 czerwca 2007 r. spółka (...) sp. z o.o. złożyła do dyspozycji Oddziału Operacyjnego banku w G. weksel in blanco ze swojego wystawienia, z klauzulą „bez protestu”, który powód miał prawo wypełnić na sumę odpowiadającą zadłużeniu z tytułu kredytu udzielonego przez powoda na podstawie umowy kredytu nr (...) z dnia 15 czerwca 2007 r. łącznie z odsetkami, prowizją i kosztami a nadto weksel ten opatrzyć datą i miejscem wystawienia oraz datą płatności według własnego uznania, zawiadamiając o tym wystawcę listem poleconym. Zgodnie z deklaracją wekslową, poręczycielami wekslowymi za wystawcę weksla własnego in blanco byli pozwani. Z uwagi na brak terminowej obsługi kredytu powód wypowiedział umowę kredytu i wezwał (...) sp. z o.o. do zapłaty całej należności. Wobec braku spłaty powód uzyskał przeciwko (...) sp. z o.o. klauzulę wykonalności na bankowym tytule egzekucyjnym (...) z dnia 15 listopada 2010 r. Egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna, dlatego powód skierował swoje roszczenie przeciwko poręczycielom.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 17 sierpnia 2012 r. (sygn. akt I Nc 257/12) Sąd Okręgowy w Szczecinie nakazał pozwany J. B. i B. B., aby solidarnie zapłacili na rzecz powoda Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 118.569,12 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 maja 2012 r. oraz kwotę 5.083 zł tytułem kosztów procesu, w

tym kwotę 3.600 zł tytułem zastępstwa procesowego, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wnieśli w tym terminie zarzuty.

Pozwani J. B. i B. B. w zarzutach o powyższego nakazu zapłaty wnieśli od jego uchylenie w całości i oddalenie powództwa a nadto o zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów postępowania, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Pozwani podnieśli, zarzut nieważności weksla z powodu jego wad formalnych. Wskazali, że remitent oznaczony w treści weksla Bank (...) S.A. w W. Oddział Operacyjny w G. nie istnieje jako samodzielny podmiot praw i obowiązków w zakresie stosunków cywilnoprawnych nie ma zdolności prawnej i nie może być uprawniony z weksla. Ponadto pozwani zarzucili, że powód dowolnie określił na wekslu klauzulę domicylu, co należy zakwalifikować jako naruszenie porozumienia oraz narażenie pozwanych na ewentualne straty. W ocenie pozwanych powód nie wykazał też, że suma wekslowa jest zgodna z treścią zawartego porozumienia, a nadto wskazali że brak w deklaracji wekslowej maksymalnej kwoty, na jaką może być wypełniony weksel należy uznać za sprzeczne z właściwością stosunku prawnego oraz z zasadami współżycia społecznego.

W piśmie z dnia 18 grudnia 2012 r. (k.190) pozwani wskazali dodatkowo, że weksel nie zawiera bezwarunkowego przyrzeczenia zapłaty, albowiem przy jego wypełnianiu została pominięta końcówka fleksyjna w słowie „zapłać”.

Postanowieniem z dnia 27 września 2012 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie zwolnił pozwanych J. B. i B. B. od kosztów sądowych w części, a mianowicie z opłaty od zarzutów i oddalił wniosek w pozostałym zakresie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. B. i jego syn B. B. byli S. w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. J. B. był prezesem zarządu spółki w okresie od 2005 r. do 2007 r. i w 2008 r., natomiast B. B. był prezesem zarządu w tej spółce w latach 2007 – 2008 r.

bezsporne, a nadto dowody:

- odpis z KRS k.165 – 167

- zeznania pozwanego J. B. 00:02:25 – 00:08:46 nagrania rozprawy z dnia 15 lutego 2013 r

- zeznania pozwanego B. B.: 00:08:46 – 00:13:12 nagrania rozprawy z dnia 15 lutego 2013 r.

W dniu 15 czerwca 2007 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. zawarła z Bankiem (...) Spółką Akcyjną w W. Oddziałem Operacyjnym w G. umowa nr (...) kredytu inwestycyjnego w rachunku kredytowym, na mocy której Bank (...) udzielił (...) sp. z o.o., na jej wniosek kredytu inwestycyjnego w kwocie 197.000 zł z przeznaczeniem na zakup i transport do siedziby spółki maszyn i urządzeń budowlanych w postaci: ładowarki czołowej, koparki gąsienicowej podsiębiernej, młota pneumatycznego oraz sprężarki przewożnej na zasadach określonych w umowie oraz Ogólnych warunkach kredytowania klientów instytucjonalnych w Banku (...) S.A. Kredyt został udzielony na okres od dnia 15 czerwca 2007 r. do dnia 30 września 2012 r. Strony uzgodniły oprocentowanie kredytu wg stopy zmiennej ustalonej w oparciu o stopę referencyjną 3M WIBOR, zaokrągloną do drugiego miejsca po przecinku powiększoną o marżę banku w wysokości 3,0 punktów procentowych. W dniu zawierania umowy oprocentowanie kredytu wynosiło 7,47% w stosunku rocznym. Kredytobiorca zobowiązał się dokonać spłaty kredytu w ratach miesięcznych, płatnych na koniec każdego miesiąca kalendarzowego począwszy od 31 października 2007 r. do 30 września 2012 r. w tym 59 rat po 3.280 zł i ostatnia sześćdziesiąta rata w kwocie 3.480 zł płatna w dniu 30 września 2012 r. Strony uzgodniły, że od niespłaconej w terminie raty kredytu lub z upływem okresu wypowiedzenia umowy bank będzie pobierał odsetki podwyższone w wysokości 1,5% stopy oprocentowania kredytu obowiązującej w okresach za które odsetki są naliczane. Niezwłocznie po upływie terminów płatności określonych w umowie bank może podejmować czynności windykacyjne w odniesieniu do niespłaconych należności. Koszty windykacji ponosi kredytobiorca. O zaległościach w spłacie kredytu i innych należności z tytułu umowy bank miał pisemnie informować kredytobiorcę i dłużników z tytułu zabezpieczenia. Zgodnie z § 6 umowy prawnym zabezpieczeniem

spląty kredytu były zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach zakupionych przy pomocy środków kredytowych, przewłaszczenie tych maszyn i urządzeń oraz weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową z wystawienia kredytobiorcy z poręczeniem J. B. i B. B.. Zgodnie z § 10 umowy Bank mógł wypowiedzieć umowę z 30-dniowym terminem wypowiedzenia, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy z 7-dniowym okresem wypowiedzenia. Kredytobiorca mógł wypowiedzieć umowę kredytu z 3-miesięcznym okresem wypowiedzenia.

Umowę kredytu w imieniu (...) sp. z o.o. zawierał prezes zarządu B. B..

bezsporne, a nadto dowody:

- umowa nr (...) kredytu inwestycyjnego w rachunku kredytowym z dnia 15 czerwca 2007 r. k. 13 – 22
- zeznania pozwanego J. B. 00:02:25 – 00:08:46 nagrania rozprawy z dnia 15 lutego 2013 r
- zeznania pozwanego B. B.: 00:08:46 – 00:13:12 nagrania rozprawy z dnia 15 lutego 2013 r.

W dacie zawierania umowy kredytu prezes zarządu (...) sp. z o.o. w S. B. B. złożył w imieniu spółki do dyspozycji Banku (...) S.A. w W. Oddziału Operacyjnego w G. weksel in blanco z jego wystawienia, z klauzulą bez protestu. Jednocześnie podpisał deklarację wekslową, zgodnie z którą bank miał prawo wypełnić weksel na sumę odpowiadającą zadłużeniu w banku z tytułu kredytu udzielonego na podstawie umowy nr (...) łącznie z odsetkami, prowizją i kosztami oraz weksel ten opatrzyć datą i miejscem wystawienia oraz datą płatności według własnego uznania, zawiadamiając o tym wystawcę weksla listem poleconym pod adresem (...) sp. z o.o. w S. 9A, (...)-(...) P.. List miał być wysłany przynajmniej na 7 dni przed terminem płatności. Nieodebranie zawiadomienia nie wstrzymywało dalszych czynności Banku. Jako miejsce płatności weksla wskazano Oddział (...) S.A. w G..

J. B. i B. B. na wekslu in blanco wystawionym przez (...) sp. z o.o. w S. zamieścili oświadczenie, że poręczają za wystawcę weksla. Jednocześnie w dniu 15 czerwca 2007 r. złożyli pisemne oświadczenia, że poręczyli za wystawcę własnego in blanco (...) sp. z o.o. w S. i wyrazili zgodę na treść deklaracji wekslowej podpisanej przez wystawcę weksla. W razie wypełnienia weksla bank winien był zawiadomić poręczycieli o tym, na równi z wystawcą weksla, na 7 dni przed terminem płatności.

dowody:

- deklaracja wekslowa k. 6 – 7
- zeznania pozwanego J. B. 00:02:25 – 00:08:46 nagrania rozprawy z dnia 15 lutego 2013 r
- zeznania pozwanego B. B.: 00:08:46 – 00:13:12 nagrania rozprawy z dnia 15 lutego 2013 r.

Z uwagi na brak terminowej spląty (...) Bank (...) S.A. pismem z dnia 31 sierpnia 2010r. wypowiedział (...) sp. z o.o. umowę o kredyt inwestycyjny nr (...) na podstawie § 10 tej umowy z 30-dniowym okresem wypowiedzenia. W piśmie wskazano, że zadłużenie na dzień 30 sierpnia 2010 r. wynosi 97.810,29 zł, na co składały się następujące kwoty:

- 85.480 zł kapitał niewymagalny,
- 7.640 zł kapitał wymagalny,
- 588,06 zł odsetki bieżące,
- 3.965,58 zł odsetki zapadłe,
- 136,65 zł odsetki podwyższone (karne).

Z upływem terminu wypowiedzenia zadłużenie miało wzrastać o odsetki karne naliczane od kapitału wymagalnego 93.120 zł wg zmiennej stopy procentowej w oparciu o stawkę referencyjną WIBOR 3M powiększoną o marżę banku

w wysokości 3 p.p. podwyższonej o 1,5 stopy w/w oprocentowania (12,555 % rocznie w dacie wypowiedzenia). W piśmie z dnia 31 sierpnia 2010 r. powód wezwał (...) sp. z o.o. do spłaty całości zadłużenia wraz z odsetkami i jednocześnie uprzedził, że w przypadku braku spłaty w terminie 30 dni całość zadłużenia zostanie postawiona w stan natychmiastowej wykonalności.

Pismo zawierające oświadczenie o wypowiedzeniu umowy zostało przesłane na adres kredytobiorcy i poręczycieli. Przesyłka kierowana do kredytobiorcy została po dwukrotnym awizowaniu w dniach 20 i 27 września 2010 r. zwrócona nadawcy z adnotacją poczty nie podjęto w terminie.

dowody:

- pismo z dnia 31 sierpnia 2010 roku k. 23
- potwierdzenia odbioru korespondencji k. 24,
- kopia koperty ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru k.25
- historia rachunku k.168 – 175
- pismo z dnia 8 lipca 2008 r. k.176
- zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego k.177 – 178

W dniu 15 listopada 2010 r. Bank (...) S.A. w W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) przeciwko (...) sp. z o.o. stwierdzający, że w księgach Banku figuruje wymagalne zadłużenie spółki powstałe z tytułu umowy o kredyt inwestycyjny nr (...) z dnia 15 czerwca 2007 r. Wg stanu na dzień 9 listopada 2010 r. zadłużenie (...) sp. z o.o. z powyższego tytułu wyniosło 100.505,36 zł, na co składały się: kapitał wymagalny w kwocie 93.120 zł; odsetki wymagalne w kwocie 5.496,07 zł; odsetki karne w kwocie 984,57 zł; niespłacone prowizje w kwocie 904,72 zł.

Powyższemu Bankowemu tytułowi egzekucyjnemu Sąd Rejonowy w Gryficach w sprawie o sygn. akt I Co 353/11 postanowieniem z dnia 10 marca 2011 r. nadał klauzulę wykonalności przeciwko dłużnikowi (...) sp. z o.o. w S., co do obowiązku świadczenia na rzecz wierzyciela kwoty 100.505,36 zł z odsetkami umownymi, liczonymi od kwoty 93.120 zł od dnia 09.11.2010 r. do dnia zapłaty według zmiennej stopy procentowej ustalonej w oparciu o stopę referencyjną WIBOR 3M, powiększoną o marżę Banku w wysokości 4,50 p.p., podwyższoną o 1,5 stopy wyżej wymienionego oprocentowania i nie więcej niż czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, lecz nie więcej niż do kwoty 394.000 zł.

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gryficach prowadził przeciwko (...) sp. z o.o. postępowanie egzekucyjne (...), które zostało umorzone postanowieniem z dnia 23 lutego 2012 r. z uwagi na bezskuteczność egzekucji.

dowód:

- odpis bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 15 listopada 2010 roku k. 26 – 27.
- postanowienie Sądu Rejonowego w Gryficach z dnia 10 marca 2011 roku k. 28
- postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gryficach z dnia 23 lutego 2012 r. k. 29

Bank (...) S.A. w W. Oddział Operacyjny w G. wypełnił weksel in blanco wystawiony przez (...) sp. z o.o. w S., poręczony przez B. B. i J. B. na kwotę 118.569,12 zł. W wekslu wskazano termin w dniu 4 maja 2012 r. i miejsce płatności – Oddział (...) S.A. w W.. Pismem z dnia 23 marca 2012 r. powód zawiadomił (...) sp. z o.o. jako wystawcę weksla oraz J. B. i B. B. jako poręczycieli o wypełnieniu weksla zgodnie z upoważnieniem zawartym w deklaracji wekslowej na sumę 118.569,12 zł odpowiadającą zadłużeniu z tytułu: kapitału wymagalnego w kwocie 93.120,00 zł, odsetek zapadłych

w kwocie 5.496,07 zł, odsetek karnych w kwocie 19.634,18 zł i kosztów w kwocie 318.87 zł. W piśmie wskazano, że miejscem płatności weksla jest Oddział Operacyjny Banku (...) w G., ul. (...), (...)-(...) G..

Zawiadomienie przesłane do wystawcy weksla zostało zwrócone z adnotacją adresat wyprowadził się, natomiast poręczyciele odebrali zawiadomienie w dniu 5 kwietnia 2011 r.

bezsporne, a nadto dowód:

- weksel k. 5
- wyciąg z ksiąg banku k.139
- zawiadomienia o wypełnieniu weksla k. 8 – 10,
- potwierdzenia odbioru k.11, 12v
- kopia koperty k.12

Poręczyciele J. B. i B. B. nie spłacili zadłużenia (...) sp. z o.o. wobec Banku (...) S.A. w W..

bezsporne a nadto dowody:

- zeznania pozwanego J. B. 00:02:25 – 00:08:46 nagrania rozprawy z dnia 15 lutego 2013 r
- zeznania pozwanego B. B.: 00:08:46 – 00:13:12 nagrania rozprawy z dnia 15 lutego 2013 r.

Oddział Operacyjny w G. jest oddziałem Banku (...) S.A. z siedzibą w W. ujawnionym w KRS.

dowód:

- odpis z KRS k.141 – 164

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się uzasadnione w całości.

W rozpoznawanej sprawie strona powodowa dochodziła zapłaty przez pozwanych wierzytelności wekslowej z weksla wystawionego przez (...) sp. z o.o. w S. i poręczonego przez pozwanych.

Art. 30 ustawy z dnia 28 maja 1936r. – Prawo wekslowe (Dz. U. z 1936 r. Nr 37, poz. 282 ze zm.) stanowi, że zapłatę weksla można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. W myśl art. 32 powołanej ustawy poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Stosownie do dyspozycji art. 104 odpowiedzialność wystawcy weksla jest taka sama jak akceptanta weksla trasowanego. Na mocy zaś art. 28 akceptant (tj. trasat, który przyjął weksel) zobowiązuje się do zapłaty weksla w terminie płatności. W razie niezapłacenia weksla służy posiadaczowi weksla przeciwko niemu bezpośrednie roszczenie z weksla o wszystko, czego można żądać na podstawie art. 48 i art. 49 Prawa wekslowego. W myśl art. 48 pkt 2 posiadacz weksla może żądać od zobowiązanego między innymi odsetek w wysokości sześciu od sta, a przy wekslach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych od dnia płatności. Przepisy powyższe – zamieszczone w części ustawy dotyczącej weksla trasowanego na mocy art. 103 Prawa wekslowego mają odpowiednie zastosowanie do weksla własnego. Z powyższych przepisów wynika, że wystawca weksla własnego był obowiązany do zapłaty sumy wekslowej, a nadto w przypadku nie zapłacenia weksla – do spełnienia świadczeń ubocznych wymienionych w art. 48 Prawa wekslowego, zaś analogiczne zobowiązanie ciążyło na pozwanych J. B. i B. B. jako poręczycielach wekslowych. Odpowiedzialność wyżej wymienionych pozwanych jest solidarna, albowiem według art. 47 Prawa wekslowego – kto weksel wystawił,

przyjął, indosował lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie, zaś posiadacz może dochodzić roszczeń przeciwko jednemu, kilku lub wszystkim dłużnikom bez potrzeby zachowania porządku, w jakim się zobowiązali.

W rozpoznawanej sprawie jest bezsporne, że wystawiony przez (...) sp. z o.o. weksel zabezpieczał spłatę kredytu wynikającego z umowy nr (...) z dnia 15 czerwca 2007 r. o kredyt inwestycyjny w rachunku kredytowym zawartej pomiędzy (...) sp. z o.o. w S. a powodem. Bezsporny był również fakt, że wystawca weksla w dniu 15 czerwca 2007 r. złożył deklarację wekslową, w której upoważnił powoda do wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą kwocie kredytu wraz z odsetkami, prowizją, kosztami i weksel ten opatrzyć datą i miejscem wystawienia oraz datą płatności według własnego uznania, natomiast pozwani jako poręczyciele wekslowi wyrazili zgodę na treść powyższej deklaracji wekslowej. Poza sporem pozostawało również, że pozwani jako poręczyciele wekslowi nie spłacili na rzecz powoda żadnych kwot tytułem spłaty zadłużenia kredytobiorcy tj. (...) sp. z o.o. Przedmiot sporu stanowiło natomiast, czy powód wypełnił weksel zgodnie z porozumieniem i czy weksel ten spełnia wymogi ważności weksla. Pozwani twierdzili bowiem, że weksel złożony wraz z pozwem ma wady, które powodują jego nieważność a nadto wskazywali, że został wypełniony w sposób niezgodny z treścią deklaracji wekslowej. Zarzuty te okazały się chybione.

Weksel przedstawiony przez powoda odpowiada wymogom formalnym określonym w art. 101 Prawa wekslowego Zgodnie z tym przepisem weksel własny zawiera:

- 1) nazwę "weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono;
- 2) przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej;
- 3) oznaczenie terminu płatności;
- 4) oznaczenie miejsca płatności;
- 5) nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana;
- 6) oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu;
- 7) podpis wystawcy wekslu.

W pierwszej kolejności pozwani podnosili zarzut nieważności weksla z powodu zawartego w treści weksla oznaczenia remitenta. Prawo wekslowe nie określa, kto ma zdolność wekslową i w związku z tym może być wskazany jako remitent. W kwestii oceny zdolności wekslowej art. 77 odsyła do przepisów prawa ojczywego. Należy więc dojść do wniosku, jak stwierdził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały składu 7 sędziów SN z dnia 31 marca 1993 r., III CZP 176/92, OSN 1993, nr 10, poz. 171, że zdolność do tego, aby nabywać prawa wekslowe ma każdy, kto według przepisów ogólnych prawa cywilnego ma zdolność prawną. Zdolność wekslową mają więc osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne niebędące osobą prawną, którym ustawa przyznaje zdolność prawną. Tylko te podmioty mogą być wskazane na wekslu w roli remitenta. W wekslu przedstawionym przez powoda wskazano, że zapłata sumy wekslowej ma nastąpić na rzecz Banku (...) S.A. w W. Oddziału Operacyjnego w G.. Bank (...) S.A. w W. jest osobą prawną. Art. 43⁵ § 1 kc stanowi, że firmą osoby prawnej jest jej nazwa. W treści weksla wskazano zarówno nazwę powoda jak też dodatkowo firmę oddziału powoda ujawnionego w Krajowym Rejestrze Sądowym. W piśmiennictwie i orzecznictwie sądów powszechnych prezentowany jest pogląd, który podziela również Sąd rozpoznający niniejszą sprawę, iż nie ma żadnych przeszkód ku temu, aby oznaczyć jako remitenta oddział spółki handlowej, mimo że nie ma on samodzielnego bytu prawnego. Według art. 43⁶ kc firma oddziału osoby prawnej musi zawierać pełną nazwę tej osoby oraz określenie "oddział" ze wskazaniem miejscowości, w której oddział ma siedzibę. Tak więc spółka i jej oddział jest to jedna i ta sama osoba (vide – Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 15 kwietnia 1994 r., I ACr 156/94, OSA 1994, z. 10, poz. 52; Izabela Heropolitańska w: Komentarz do art. 1 ustawy – Prawo wekslowe). Należy zwrócić uwagę także na to, że w umowie kredytu z dnia 15 czerwca 2007 r. stanowiącej podstawę wystawienia weksla gwarancyjnego kredytodawca jest oznaczony w sposób tożsamy z określeniem remitenta w treści weksla. Podobnie w treści deklaracji wekslowej

wskazano, że wystawca weksła składa weksel in blanco do dyspozycji Banku (...) S.A. w W. Oddziału Operacyjnego w G.. W tym stanie rzeczy zarzut nieprawidłowego oznaczenia remitenta uznać należy za chybiony.

Nietrafny okazał się także zarzut nieważności weksła z powodu pominięcia końcówki fleksyjnej w słowie „zapłać”. Zarzut ten podlegał rozpoznaniu pomimo że nie został zgłoszony w zarzutach od nakazu zapłaty, lecz dopiero w piśmie z dnia 18 grudnia 2012 r. złożonego w wykonaniu zobowiązania z dnia 5 grudnia 2012 r. Art. 493 § 1 kpc stanowi, że pismo zawierające zarzuty wnosi się do sądu, który wydał nakaz zapłaty. W piśmie pozwany powinien wskazać, czy zaskarża nakaz w całości, czy w części, przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy oraz okoliczności faktyczne i dowody. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w zarzutach bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Rozpoznanie zarzutu zgłoszonego przez pozwanych w piśmie z dnia 18 grudnia 2012 r. nie spowodowało żadnej zwłoki w sprawie, a ponadto zarzut ten dotyczył okoliczności mających wpływ na ważność weksła, a zatem takich które Sąd bierze pod uwagę z urzędu badając ważność zobowiązania wekslowego. Wbrew stanowisku strony pozwanej na wekslu z dnia 15 czerwca 2007 r. nie pominięto końcówki fleksyjnej w słowie „zapłacić”, lecz wskazano dwie alternatywne końcówki fleksyjne –ę i – my. Niewątpliwie alternatywne wskazanie dwóch różnych końcówek fleksyjnych można uznać za nieprecyzyjne, jednakże treść weksła pozwala na jednoznaczne ustalenie treści zobowiązania wekslowego. Treść zobowiązania wekslowego ustala się na podstawie tekstu weksła (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 1995 r., III CZP 66/95, OSNC 1995/12/168). Formalny charakter zobowiązania wekslowego wprawdzie nie pozwala na badanie na podstawie art. 65 § 2 kc rzeczywistej woli stron kreujących zobowiązanie wekslowe, jednak nie wyłącza wykładni tekstu weksła. Dla ustalenia treści zobowiązania wekslowego miarodajna jest zatem nie tyle wola strony, lecz tekst weksła (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2005 r., I CK 111/05). Funkcja słowa "zapłacić" w tekście weksła jest zupełnie podstawowa; w wypadku weksła trasowanego wyraża ono istotę bezwarunkowego polecenia zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej (art. 1 pkt 2 Prawa wekslowego), a w wypadku weksła własnego – przyrzeczenia takiej zapłaty (art. 101 pkt 2 Prawa wekslowego). W tej sytuacji braki lub inne błędy w uzupełnieniu tego kluczowego czasownika muszą być oceniane w całym kontekście weksła, z intencją odszukania – bez żadnych wątpliwości czy wahań – sensu i treści zapisanego w wekslu zobowiązania. To oczywiście, gdyż – jak to wyjaśnił Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 28 czerwca 1935 r. C III 231/34 – nie można uznać weksła za nieważny tylko z powodu błędów ortograficznych lub gramatycznych, albo z powodu użycia niewłaściwego wyrazu lub niewłaściwej formy gramatycznej, jeżeli całość tekstu weksła nie pozostawia wątpliwości, że jest on zgodny z przepisami Prawa wekslowego i zwyczajami w obrocie wekslowym. Z tych samych założeń wychodził Sąd Najwyższy, podejmując uchwałę z dnia 23 kwietnia 1993 r. III CZP 7/93, w której wskazał, że wykładnia tekstu weksła nie jest wyłączona, w szczególności co do oczywistych błędów w pisowni, łączeniu lub odmianie poszczególnych wyrazów zawartych w treści weksła (OSNC 1993/11/199).

W niniejszej sprawie Sąd miał na uwadze, że w treści weksła nie wymieniono osoby trasata, a w miejscu przeznaczonym na podpis wystawcy weksła podpisała się tylko jedna osoba (w imieniu (...) sp. z o.o. w S.), co pozwala dokonać takiej wykładni tekstu weksła, która prowadzi do wniosku, że weksel ma charakter weksła własnego zawierającego obowiązkowy element w postaci bezwarunkowego przyrzeczenia wystawcy zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej.

Za bezzasadny uznać należało kolejny zarzut pozwanych dotyczący wypełnienia weksła niezgodnie z treścią deklaracji wekslowej. Uzupełnienie weksła przez remitenta tylko wtedy można uznać za niezgodne z porozumieniem jeżeli sprzeciwia się ono wykładni porozumienia. Deklarację należy traktować jako wiążącą umowę stron, co ma szczególne znaczenie w procesie wekslowym. Wobec posiadacza, z którym została zawarta umowa można podnieść zarzut wypełnienia weksła niezgodnie z zawartym porozumieniem, przy czym ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na dłużniku wekslowym (por. orzeczenie SN z dnia 24.10.1962r., 2 CR 967/61, OSNCP 1964/2/27).

Z treści deklaracji wekslowej wynika, że miejscem płatności weksła jest Oddział Operacyjny powoda w G.. Tożsame oznaczenie znajduje się w treści weksła a zatem nieuzasadniony jest zarzut podniesiony przez pozwanych, że powód w sposób samowolny i nieuprawniony zamieścił na wekslu klauzulę domicyłu. Art. 4 Prawa wekslowego, który zgodnie z art. 103 stosuje się również do weksli własnych stanowi, że weksel może być płatny w miejscu zamieszkania osoby

trzeciej, bądź w miejscowości, w której trasat ma miejsce zamieszkania, bądź w innej miejscowości. Z powyższego wynika zatem, że miejscem płatności weksla może być również oddział Banku – remitenta (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 1929 r. III C 123/29)

Bezzasadny okazał się również kolejny zarzut pozwanych dotyczący niewykazania z jakiego tytułu powód domaga się zapłaty żądanej kwoty oraz jej wysokości. Wbrew stanowisku pozwanych powód już w pozwie jednoznacznie wskazywał, że stosunkiem prawnym, który stanowi źródło zobowiązania pozwanych jest poręczenie za wystawcę weksla własnego (...) sp. z o.o. w S., która zawarła z powodem umowę o kredyt inwestycyjny (umowa z dnia 15 czerwca 2007 r.). Suma wekslowa 118.569,12 zł odpowiada zadłużeniu (...) sp. z o.o. w S. z tytułu niespłaconego kredytu na kwotę tą składają się: kapitał wymagalny w kwocie 93.120 zł, odsetki zapadłe w kwocie 5.496,07 zł, odsetki karne w kwocie 19.634,18 zł i koszty w kwocie 318,87 zł. Zgodnie z zawartą umową 15 czerwca 2007 r. kredyt oprocentowany był wg stopy zmiennej ustalonej w oparciu o stopę referencyjną 3M WIBOR, zaokrągloną do drugiego miejsca po przecinku powiększoną o marżę banku w wysokości 3,0 punktów procentowych. W dniu zawierania umowy oprocentowanie kredytu wynosiło 7,47% w stosunku rocznym. Kredytobiorca zobowiązał się dokonać spłaty kredytu w ratach miesięcznych, płatnych na koniec każdego miesiąca kalendarzowego począwszy od 31 października 2007 r. do 30 września 2012 r. w tym 59 rat po 3.280 zł i ostatnia sześćdziesiąta rata w kwocie 3.480 zł płatna w dniu 30 września 2012 r. Strony uzgodniły, że od niespłaconej w terminie raty kredytu lub z upływem okresu wypowiedzenia umowy bank będzie pobierał odsetki podwyższone w wysokości 1,5% stopy oprocentowania kredytu obowiązującej w okresach za które odsetki są naliczane. Stosownie do umowy niezwłocznie po upływie terminów płatności określonych w umowie bank mógł podejmować czynności windykacyjne w odniesieniu do niespłaconych należności, a koszty windykacji obciążały kredytobiorcę. Zgodnie z deklaracją wekslową, na którą pozwani jako poręczyciele wekslowi wyrazili zgodę, powód miał prawo wypełnić weksel na sumę odpowiadającą zadłużeniu w banku z tytułu kredytu udzielonego na podstawie umowy nr (...) łącznie z odsetkami, prowizją i kosztami. Powód w piśmie z dnia 19 listopada 2012 r. przedstawił sposób wyliczenia sumy wekslowej z wyszczególnieniem kwot od jakich naliczane były odsetki, stopy oprocentowania i okresów biegu odsetek. Wysokość zadłużenia potwierdza nadto dokument w postaci wyciągu z ksiąg Banku (...) S.A. w W. wg stanu na dzień 4 maja 2012 r. (k.139) pozwani zaś prawdziwości treści tego dokumentu nie kwestionowali. Pozwani nie wykazali, by kredyt inwestycyjny zaciągnięty przez (...) sp. z o.o. został spłacony w większym zakresie aniżeli wynika to z wyliczenia przedstawionego przez powoda, ani nawet nie twierdzili, że tak było ograniczając się jedynie do podniesienia ogólnikowego zarzutu, że powód nie wykazał, iż suma wekslowa jest zgodna z treścią porozumienia wekslowego.

Niezasadnym w ocenie Sądu był także zarzut, jakoby treść stosunku prawnego, z którego powód wywodził swoje roszczenie była sprzeczna z naturą tego stosunku i zasadami współzycia społecznego z uwagi na brak oznaczenia w deklaracji wekslowej maksymalnej kwoty, na jaką weksel in blanco mógł być wypełniony. Zgodnie z przepisem art. 353¹ kc swobodę umów delimituje m.in. właściwość (natura) stosunku obligacyjnego oraz zasady współzycia społecznego. Pojęcie właściwości stosunku obligacyjnego nie jest jednoznacznie wyjaśniane w piśmiennictwie i orzecznictwie. Należy podzielić stanowisko, że korzystając ze swobody umów podmioty nie mogą ukształtować stosunku prawnego w ten sposób, iż nie odpowiadałby on podstawowym cechom charakterystycznym dla obowiązującego w polskim systemie prawnym modelu stosunku obligacyjnego lub też modelu określonego rodzaju zobowiązania. Ustalenie właściwości zobowiązań, a więc natury każdego stosunku obligacyjnego lub stosunku określonego rodzaju, następuje na podstawie analizy obowiązującego prawa. Za naruszające zasady współzycia społecznego uważa się natomiast umowy obligacyjne, które kształtują prawa i obowiązki stron w sposób nieodpowiadający słuszności kontraktowej. W szczególności będą to umowy sprzeciwiające się regułom uczciwości i rzetelności profesjonalnej oraz kontrakty rażąco nierównoważnie kształtujące wzajemne prawa i obowiązki, przy czym ograniczenie to dotyczy okoliczności rażących i nieakceptowanych w świetle powszechnie uznawanych w społeczeństwie wartości. Art. 30 Prawa wekslowego stanowi, że zapłata weksla może być zabezpieczona poręczeniem wekslowym (awal), co do całości lub co do części sumy wekslowej. Poręczenie wekslowe polega więc na przyjęciu odpowiedzialności wekslowej za dług osoby podpisanej na wekslu. Nie zabezpiecza natomiast wywiązania

się z umowy, w związku z którą został wystawiony weksel lub zostało udzielone poręczenie wekslowe. Oznacza to, iż poręczenie wekslowe jest zobowiązaniem abstrakcyjnym, niezależnym od umowy łączącej poręczyciela z osobą, za którą poręcza, ani od tego, czy umowa taka istnieje. Odpowiedzialność poręczyciela wekslowego jest samodzielna materialnie, niesubsydiarna, solidarna i w ograniczonym jedynie stopniu zależna od zobowiązania głównego. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego (orzeczenie SN z dnia 17 grudnia 1962 r., 2 CR 1111/61, MoP 1993/3/23 oraz z dnia 11 V 1994 r., II CR 536/93 niepubl.) poręczenie wekslowe jest instytucją całkowicie odrębną od poręczenia cywilnego i stosuje się do niego wyłącznie przepisy prawa wekslowego. Przepisy Kodeksu cywilnego o poręczeniu nie mają zastosowania do poręczenia wekslowego nawet w drodze analogii. Odrębność ta podyktowana jest wzmożoną ochroną wierzyciela wekslowego, której służą przepisy zaostrażające odpowiedzialność dłużników wekslowych w porównaniu do dłużników cywilnych. Z tych względów uznać należy, że do poręczenia wekslowego nie stosuje się przepisu art. 878 kc dotyczącego poręczenia za dług przyszły. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd (wyrażony m.in. w orzeczeniu z dnia 28 października 1963 r. II Cr 249/63, OSNCP 1964, z. 10, poz. 208 i wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 22 maja 1996 r., I ACr 142/96), że do poręczenia wekslowego nie ma zastosowania również art. 878 § 1 k.c. uzależniającego możliwość poręczenia za dług przyszły od określenia górnej granicy odpowiedzialności, mimo iż przepisy prawa wekslowego nie zawierają żadnej wyraźnej normy w przedmiocie objętym materialem tego przepisu. Wynika to z podkreślanego w literaturze formalnego i abstrakcyjnego charakteru zobowiązania wekslowego. Instytucja awalu służy bowiem przede wszystkim ochronie interesu wierzyciela. Poręczenie może być udzielone do całej albo do części sumy wekslowej. W przypadku poręczenia do części sumy wekslowej ograniczenie to powinno być zaznaczone w treści oświadczenia poręczyciela. Jeżeli kwota poręczenia nie została określona – jak to ma miejsce w niniejszej sprawie – oznacza to, iż poręczyciel wekslowy poręcza za całość sumy wekslowej.

Konkludując, Sąd uznał, że na podstawie weksla z dnia 15 czerwca 2007 r. powodowi jako remitentowi przysługuje roszczenie w stosunku do pozwanych jako poręczycieli wekslowych o zapłatę zarówno sumy wekslowej i odsetek ustawowych od dnia następnego po dniu płatności weksla tj. od dnia 5 maja 2012 r. Z tego też względu Sąd na podstawie art. 496 kpc utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 17 sierpnia 2012 r. sygn. akt I Nc 257/12.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów oraz w niewielkim zakresie na podstawie zeznań pozwanych. Dowody z dokumentów Sąd uznał za wiarygodne, ich autentyczność nie była zresztą przez strony kwestionowana. Zeznania pozwanych natomiast z uwagi na ich ogólnikowość i lakoniczność tylko w niewielkim stopniu przyczyniły się do ustalenia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia.

Zawarte w nakazie zapłaty orzeczenie o kosztach procesu oparto na art. 98 § 1 kpc, który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić stronie przeciwnej na jej żądanie poniesione przez nią koszty procesu niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W niniejszej sprawie żądanie pozwu zostało uwzględnione, zatem pozwani powinni zwrócić powodowi poniesione koszty procesu w łącznej kwocie 5.083 zł, na co składa się wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 3.600 zł (ustalona na podstawie § 2 i §6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu) oraz opłata od pozwu w kwocie 1.483 zł.

SSR (del.) Barbara Smolska

21.03.2013 r.

Sygn. akt I C 1116/12

ZARZĄDZENIE:

1. (...)

2. (...)

3. (...)

SSR (del.) Barbara Smolska